

37. Żmien ir-Rebbiegħa

Is-swied tad-dlam li mela
wesgħat il-lejl mas-sebħ inħall fil-kotra
bajda, fina taç-çpar,
li għola sal-arlogg taħt il-kampnar,
u ħalla fil-wiçç jgħumu
l-irjus tal-awrikarji,
pagoda ħadranin
f'għadira kbira tal-ħalib weqfin;
u gēwwa n-nieqa ħelwa
taç-çpar bajdan
il-ġnien jixxaħxaħ gwejjed
fir-rqad u fis-serħan.

Ma' ġenb in-nieqa bajda
dlonk tgħasses is-sbuħija,
u malli l-ġnien jistjjer
min-nagħsa ħelwa w bnina,
bħal omm twajba w ħanina
tneħħl qajl qajl l-istar
minn fuqu ta' l-içpar.

L-ewwel ma tidher hija l-bugonvilla
bi nwarha gegwiġija
tiksi, tqabbad bin-nar
il-ħajt xebbien saç-çinta tal-kampnar;
imbagħ'd il-blat imferraq,
kull daqs u minn kull sura,
kull ferq mimli bil-ħdura;
- imbagħ'd il-bellus aħdar,
imzewwaq bil-prinjoli,
tas-siġar taç-çipress u l-arżnu għoli;
- imbagħ'd is-šhaba roża
mibruka fil-fergħat
u z-zkuk imsensla tal-ħarrub ta' Ġuda
li jikber qalb il-blat;
- imbagħ'd il-qwas imdawra
b'xuxet l-istefanotis,
jew inkella
b'xuxet il-kampanella,

li bi qniepen kaħlanin
u bi ġliegel bajdanin
idoqqu daqqa siekta
u jsejħu t-tnejn flimkien
il-masġar għall-qawmien
- imbagħ'd iz-zkuk hoxnin tat-tin tal-Indi,
kull zokk mimli pittura,
singi u tbajja' ta' kull sura,
bojod, suwed, u qastnin,
kull zokk minnhom jistrieħ
fuq għerq li l-art jiggranfa
qabel ma jgħib fil-qiegh;
- imbagħ'd ir-raxx u s-sriebet
tal-għajn u tal-fawwara
jaqgħu ġo tliet arzelli,
u wara ġewwa x-xmara;
u fuq ix-xmara l-papri,
b'munqarhom isfar lewn il-kanarin,
sejrin wara xulxin;
- imbagħ'd fuq fergħa mserrħa fuq wiçç l-ilma,
bid-dabra ta' fuq sidru,
b'munqaru t-tnejn il fuq,
hemm petirross idaqdaq
l-ilma fejjied li jtuq;
- u fl-aħħar l-aħħar nett
imzewwaq u sabih
serbut ta' ħut fil-qiegh.

Kif l-aħħar qatra dabet
taç-çpar bajdan,
is-sema far bid-difa,
u ġol-ġnien mewġet mewġa dawl ferħan;
in-nida saret fidda,
il-fjuri saru lwien,
kull werqa saret folja deheb leqqien;
ix-xmara saret mera
mimlija bix-xbihat:
smewwiet u šhab u qwas imwarrda u blat,
friegħi u sniesel sbieħ
tħalltu mad-dell tal-papri
u x-xtieli ta' ġol-qiegh.
Kollox sabih u hieni!
u jekk xi ħadd jidhirlyu

li ż-żinżell qieghed jibki,
u jxerred gelgul dmugh ma' tul senslietu,
kun af li din l-ilfiqa
hija ta' ferh mhux diqa,
kun af li dan id-dmugh
sabiħ bhall-qroll hamran ta' xi hannieqa!

Hawn temmet is-Sbuħija
il-hidma tal-qawmien,
izda sa issa ħajja
kien għad ma hemmx fil-ġnien:
kienet tonqos l-Imħabba
li ssejjaħ għalenija
il-ħlejjaq kollha kollha
għal ħajja dejjemija!

L-Imħabba ġiet ukoll
bħar-ruħ moħbija,
ixxerred qalb id-dija
raġġi ta' ferh u heġġa,
li jidhlu bhala vlegġa
il ġew fil-qlub, u jnisslu
xewqa ta' ġibda u ġid,
u xewqa ta' tagħqid,
u xewqa ta' tkattir,
u xewqa ta' tixrid,
xewqa f'kull ħlieq li xbiehu
itenni mingħajr tmiem,
biex hekk kull ġmiel ikollu
ġmielu dejjem dewwiem;
u biex il-vlegġa tidhol
fil-qlub mingħajr uġiġh,
dilkitha sew bil-balzmu
tal-ġhaxqa u tal-mistrieħ.

Il-heġġa ta' l-Imħabba
xterdet ma' kullimkien:
fir-ras tal-awrikarji
par ħamiem zġħir tal-kina
dlonk biesu lil xulxin b'għożża ħanina,
u barqmu w barqmu w barqmu
bir-ronda t-tnejn flimkien,
donnha l-imħabba tagħhom

kienet mingħajr waqfien;
is-siġar u l-ixtieli,
imbiegħdam inn xulxin
u mwahħla lkoll mal-art,
ma setgħu qatt iħobbu wiċċ ma' wiċċ,
izda minn ġewwa l-ward
ħargu l-imħabba bnina
taħt sura t'għabra fina,
bagħtuha lil xulxin
tal-fewġa mal-infiha
fuq il-ġwienah tan-naħal u tal-fwieħa;
anki l-ħarruba xiha
biz-zokk imghawwar miksi bil-ħażiż,
fettlilha li tinnamra,
u tefgħet bews għażiż
lill-ħarruba ta' hdejha,
u qalb il-fewġ u ż-żfin
dlonk dakkru lil xulxin.

Minn taħt lewża miżhara
ism'għanja kollha hrara:
“Fil-ħegġa tar-rebbiegħa,
madwarna kullimkien,
kull hliq iħobb lil xbiehu,
għaliex mhux lilek jien?”
Dak lehen ta' żagħżuġ,
ism'issa lehen ieħor,
donnu lehen ta' tfajla
qed tghanni l-istess għanja
minn qalbha bl-istess tranja:
“Fil-ħegġa tar-rebbiegħa,
madwarna kullimkien,
kull hliq iħobb lil xbiehu,
għaliex mhux lilek jien?”

Għanja wara għanja
iż-żewġ żgħażaġħ sejrin
iġħannu lil xulxin:

A. Ħallini ġewwa l-baħar
iżraq ta' għajnejk sbieħ
nitbahrad sa ma negħreq
ta' qalbek ġewwa l-qiegħ!

B. Bil-fjamma sewda tuta
minn ġo ġhajnejk li tfur
ahraqni fuq il-grad
ta' qalbek fil-kenur!

A. Bil-ktajjen dehbenija
tax-xuxa twila tiegħek
fin-nofs tal-ħabs ta' qalbek
orbotni dejjem miegħek.

B. Bil-ħbula felħanija
tal-qawwa ta' dirġhajk,
orbotni sew u qiegħed
subġhajja ġo subġhajk.

A. Bil-manna ħamranija
itmagħni ta' haddejk;
zoqqni b'imħabba safja
mill-ħlewwa ta' xofftejk.

B. Ħudha kemm trid ta' wiċċi
Il-manna ħamranija,
ta' wiċċek iżda agħtini
il-manna samranija.

A. Helwin u sbieħ il-ħlejjaq
madwarna f'kull indana,
iżd'int, ħanina tiegħi,
tal-ġmiel int is-sultana.

B. Tal-ġmiel jien is-sultana,
tal-ġmiel int is-sultan;
'mma l-ħlewwa ta' saltnati
inkun tiegħek fil-ħdan.

Il-lewża qed tixxengel,
il-bandla ġhoddha qasmet iz-zokk tnejn,
iż-żahar qed jitfarrak,
iżda ġhal xejn ta' xejn!
ġhax taħt ix-xita bajda
taż-żahar u tan-nwar,
l-imħabba taż-żewġ żghazagh

tibqa' taħraq bħan-nar.
Isma' mill-ġdid imtenna
il-ġhanja kollha benna:
“Fil-ħegġa tar-rebbiegħa
madwarna, kullimkien,
kull ħlieq iħobb lil xbiehu,
ġħaliex mhux lilek jien?”

Imħabba, mħabba, mħabba,
imħabba kullimkien,
u meta jsir iż-żmien,
ġol-ħammieli
jinbtu ż-żrieragħ
fuq ix-xtieli;
u minn ġo fomm l-imwieżeb
tal-frieħ johroġ fis fis
it-tpespis;
u bejn l-egħruq tawwala
tax-xtieli tal-papir
fit-toqob żġhart al-ħaġar
il-ħut jofqos u jsir;
u qalb il-pal tal-bajtar
il-flieles żġharm inn bejn ir-rix tal-qroqqa
johorġu jnaqqr u l-brajma tal-ġulġliena;
u ġol-benniena
fid-dar ta' ħdejn il-lewża
fil-ħegġa tal-ħommejr
jitwieled bambin żġhir.

Bidwi zaġħzugh
li kellu r-ruħ
ġo fih tal-poeżija,
u kien jaf jidhol sewwa
tal-ġlejjaq fil-egħruq,
ġħaraf b'ġħajnejh il-ġħaqda
li hemm bejn Ġmiel u Mħabba
ġewwa l-ġnien,
u kullimkien;
u qabad is-suffara,
u saffar bl-akbar ħrara
ġhanja twila twila,
ġhanja ħelwa w qalila,
li sa ġol-wied imbiegħed

marret tghid u titriegħed:

Is-sliem għalik, ja Mhabba,
int iddejjem is-Sbuħija,
u ttenniha
ma' kull żmien;
li kieku ma kontx int
tal-ġmiel jibqa' biss ħjiel
meta,
bħall-weraq tal-ħarifa,
jissebbel u jitbiel;
bil-fjamma ta' go qalbek
timla kull ħlieq bil-ħrieq,
u ġġagħal lilu jixtieq
lil xbiehu,
u minnu jnissel, johloq,
qabel ma jiblieq,
ġmiel iehor fil-holqien,
u hekk sensiela shiħa
ta' ġmiel minn żmien għal żmien.

“Is-sliem għalik, ja Mhabba,
agħmilni l-arpa tiegħek,
arpa ferhana,
ħa' ndoqq imħabba kbira f'kull indana;
imħabba bej' l-għasafar,
imħabba bejn is-siġar,
imħabba bejn ix-xtieli,
imħabba qalb il-ward ġewwa l-ħammieli;
imħabba bejn il-bnedmin;
ta' kull lewn, ta' kull twemmin,
imħabba bejn l-irjus,
imħabba bejn il-ġnus.
Bħala ħamiema bajda
fuq beraħ u ilmijiet dlonk ibqa' ttajjar
kif ittajjart fil-bidu tal-holqien;
u xerred kullimkien
hena, ftehim u sliem
ma' kull ħmien.”

Bħal għelm illi l-poeta
kien qal kollox is-sewwa,
u qalu bl-akbar hlewwa,

is-siġar għalanija
qalb ferħ u qalb tħaxwix
baxxew rashom ħadranija;
u qatgħa kbira aġħsafari
taru minn ġewwa l-wied
u daru tliet darbiet
fil-ġħoli tas-smewwiet.